

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Feriae

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

est. In abundantia etenim frugum terra bonis veluti fatiara videtur. fertilitas magna in terra Aegypti. Gen. 41. 47. à Deo est Esai. 55. 10.

SENTENTIA PHILOSOPHORVM.

De fertilitate terræ. Dial. LVII.

Francisci Petrarchæ.

G A V.

FERTILIS ager est mihi. R. Vim fecundatoris intellige, donis- que caelestibus sic vttere, ne displiceas largienti, quod ita demum rite facies, si & sobrietatem & modestiam fertilitas non excludat, & v- bertatis in partem egeni venient atque amici. Nil soli dulce, nil sapi- dum. G. Agrum fertilem exquisitissime colo. R. Non homo terræ, sed terra homini ferre debuerat, hominum culpa effectum est, ne terra possessori suo sine labore respondeat. Inculta messum horri- dam, lappas, & tribulos paritura, hanc ferro sollicitare, mirisq; blan- ditius mollire mortalis cogit indigentia. Hinc agriculturæ fluxit initium, sanctissimæ & innocentissimæ quondam vitæ. Nunc vni ex multis & pisco labori, & nouis vitis obnoxie, postquam nihil in- uidie atque auaritiæ inaccessum rusticus etiam calas vrbana pia- cula peruasere. Certe vltimos hominum rusticos malos iustis con- uent, vnde illud poeticum: *Extrema per illos iustitia excedens ter- ris, vestigia fecit.* Sed verendum, ne qui mali fuerant, nouissimi pri- mi sint, vt si inquam forte esset ad virtutem reditus, & ad piscos mores, in hoc quoque sint vltimi. Nunc ad ipsam agriculturæ ar- tem redeo, quæ magnis olim tractata viris atque ingeniis in pretio fuit, in qua vt multis in rebus altum locum Caro Censorius teneo, de quo cum verissime scriptum sit, optimus Senator, optimus Ara- tor, optimus Imperator, tandem laudis ad cumulum illud est addi- tum, sine zmulu, siue sine exemplo sui temporis agricola. Quæ- puderet igitur cum Catone terram colere? Quis omnino sibi pre- ter corpus atque animi virtutes, rerumque gestarum gloriam, etiam de Hispania triumphasset? Quis sollicitare atque hortari boues eru- beceat, quos in sulcum vgeret illa vox, quæ tot magnos exercitus in prælium accendisset, tot accipites causas disertissime perorasset? Quis rastrum atq; aratrum saltidret, quod illa triumphalis ac phi- losophica manus attingeret, quæ insignes de tot hostibus victorias peperisset, tot de rebus optimis præclaros libros scripserit, siue ad philosophiam, siue ad historiam, siue ad vsum vitæ spectantibus, quales sunt, quos de hoc ipso, quod nunc loquimur, scripsit? Primus equidem apud nos calendarii præcepta collegit in formam artis, ac redegit in literas. Secuti que illum multi alii, quorum quidam humile illud ac depressum artificium nobilissimis verbis exule- runt, quos nunc memorans nec humanæ iumentorum necessitatibus a- griculturam certe non improbo. Nunquam tamen aut Scriptorum claritas aut inopia metus cogit, vt liberalibus & honestis artibus præferendam censam, nec æquandam quidem. Quamvis enim eosdem duces simul illustres & agricolas, primum illud imperii tempus habuerit, mutata iam spacio res est. Neque (vt fragilior nunc natura est) ad res tam varias ingenia nostra sufficiunt. Hac atate igitur excellentibus viris agriculturæ operam dare non pro arte vel negotio, sed pro otio & curarum alternatione permiserim, vtque interdum teneris ramis pubescentibus gemmis inferere, lu- xuriantia folia curua falce compescere, lasciuos palmites prolis in- spem serobibus cauis infodere, sitientibus pratibus querulos riuos prono calle diuertere, illos linam sic fodere pertinaciter, atque a- rare, totoque animo incumbere terris (nisi necessitas cogat) inde- corum atque indecens docto fortique viro arbitror, cui nobilioris exercitii deesse materia vix possit. Natura pars optima, dum mul- tas mortalibus artes daret, ipsa etiam distinxit ingenia, vt cui quis- que erit aptissimus, illi insitit. Videbis aliquem, qui mediocri in- genio iam solenter auraria sulcet, aut maria, vt hac in re cuiusvis a- cumen philosophi nulla sibi conferri possit industria, stultum & in- glorium fuisse cum alio non in tua, sed illius arte contendere, vbi toto maior vertice minor appareas, & victor in maximis, multis ac paruis in rebus facile vinci queas. G. Ager hac mihi ætate perfertili- sis fuit. R. Proximam operire, præfens læpe fertilitas venturæ steri- litatis artha est, rara quidem sine intermissione prosperitas. G. Di- ligenter agrum colui. R. Bene, si nil melius quod faceres, fuit. G A V. Colui vineam exquisite. R. Latam cum illa forte vindemiam pa- ctus, an & cum pruina, aut etiam cum grandine pepigisti? G. Solito largius arum feni. R. Plures paces græcæ rure, plures domi mures, volucrum hospes ac vermium, soli excussor, aræ compactor, hor- rei architectus, metentium seruus, ac terentium. G. Seui agrum lar- giter. R. Esto, in spe bona metes, quod seuisi triticum, atque sollici- tudinem, nisi illud est verius, quod triticum plurimorum, sed an- xietas tua est, & vt proprie dixerim, ager ipse est animus, cultus in- tentio, semen cura, mellis labor, hanc vberimam percipies. G. Rus optime colui. R. Dicam, quod mireris: Illi ipsi antiqui agricolæ viri fortes, quibus gloria fuit agriculturæ, colendum bene censuerunt, sed non optime, incredibile primo forsitan auditu, at experientiæ comprobatione verissimum, vix enim fertilitas sumptum æquat, estq; apud ipsos veteres homines atq; agri comparatio non inepta.

oleam Olea adiecta caduceo felicitatis hieroglyphicum
veterum numismata indicio sunt, quæ in plus ca-
mentario continentur. Idem lib. 53. pag. 511. A.
mentario felicitatis est hieroglyphicum. Attis enim diuinandi
coniectores scribunt, vbi eius significata examinant, *Vni-
uersum, etiam extra tempus, felicitas esse prælagii. Idem lib.
53. 5.*
EMBLEMA.
In momentaneam felicitatem.
Emblema A. Alciati CXXIV.
*Aræ propter creuisse cucurbita pinum
Dicitur, & grandis luxuriæ esse coma:
Cum ramos complexa, ipsumq; egressa cacumen,
se proficere aliq; credidit arboribus.
Cuius, Nimmis brevis est hæc gloria: nam te,
Præmum aduenit, quæ male perdet, hæmæ.
Idem Beatus.*

Feria.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

In Græcæ *ἀγρία*, & *ἀγρία*, s. feriarius dicitur: sic di-
citur etiam epulis: In his enim epulæ fiebant ex porcorum
prouentibus. Feriarum publicarum genera erant
statuæ vniuersi populi communes, quæ cer-
tis diebus fiebant, in quibus præcipue seruabantur A-
mentalia, Lupercalia, Conceptus, quo quotannis à
sacerdotibus concipiebant certos sine incertis
Lance, Sementine, Paganalia, Comptalia. In peratiuæ,
vel pratoris pro arbitrio indicabant. Nundina paga-
norum, quibus ad negotia & mercès conueniebant.

APOPHTHEGMATA.

Lacedæmonie peregrinum quendam conspiciens sele-
ctum festum diem componentem. Quid facis, inquit? An non
mihi diem bono festus est? Senit, hunc mundum esse phanu-
m, in quo constitutus homo semper honeste, velut in
signans, quæque naminis omnia erentis, vclari debeat. Detorsit huic
quod dicitur, *Pigris semper esse festum. Laert. l. 6.*
interrogatus, quid esset dies festus? Gulæ ritamen-
tatione occasionem esse dixit. *Stob. & Max. ser. 27. Anton. lib.
1. l. 39.*
Sabbatum, & Solemnitas.

Fermentum.

LocI BIBLICI.

Fermento in Palæstia celebratione non vtendū,
Ezech. 4. 13. & 13. & 6. 7. qui fermentum comedisset in Palæstia
relinquendus, moriebatur, *ibidem.* Fermentum in oblationibus
non vtendum, *Leu. 2. 11.* Fermentum in bonam partem, *Matt.
13. 12.* Ecclesia comparatur fermento reposito in farina. In ma-
gno peccati doctrina, *Matth. 13. 6. Luc. 12. 1. Gal. 5. 9.* Allego
quod cadem accipi potest & *Leu. 2. 11. & 6. 15. Deut. 16. 13.* Fer-
mentum veteris malitiæ expurgandum, *1. Cor. 5. 7.*

SENTENTIAE BIBLICAE.

Fermenti conditio bona.
Fertile regnum colorum fermento, quod acceptum mulier
thum vniuersum in farine laus tribus, donec fermentatum est totum.
Matth. 13. 12.

Mala.

Fermentum & caute, à fermento (id est, à doctrina & hypocrisi)
vniuersum & Saducæorum, *Matth. 13. 16.*
Verus fermentum, vt sitis noua conspersio, sicut estis
Pulchra noitum immolatio est Christus. Itaque epi-
scopus in fermento veteri neque in fermento malitiæ & nequi-
tatis, sed in sinceritate & veritate, *1. Cor. 5.*
Fermentum, farina que subigitur, prius quam addatur sal, ad
modum decoctæ & relicta donec aceat. *Hebr. scor. Græc.*
quæ à quo Latini fermentum. lacens in fermento mu-
tata dicitur, *Plautus.*

Fertilitas.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Fertilitas. Agorum & frugum vbertas ac fecunditas. *1. Cor.
15. 48. Hebr. Sabbab, à verbo Sabbab, latur fuit, satiatu*